

บทบรรณาธิการ เล่ม ๑๒

คำถาม พนักงานสอบสวนมิได้ขอฝากขังผู้ต้องหาต่อศาลภายในกำหนด จะเป็นเหตุให้พนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้องหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๙๔/๒๕๕๐ การควบคุมตัวจำเลยที่ ๑ ในชั้นสอบสวน ซึ่งพนักงานสอบสวนจะต้องขออำนาจศาลฝากขังจำเลยที่ ๑ หากพนักงานสอบสวนมิได้ขอฝากขังต่อศาลภายในกำหนด เมื่อพ้นอำนาจการควบคุมตัวผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวนแล้ว พนักงานสอบสวนต้องปล่อยตัวผู้ต้องหาไป หากใช่เป็นเหตุให้โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องไม่ เมื่อโจทก์ฟ้องคดีภายในอายุความ โจทก์ย่อมมีสิทธินำคดีอาญามาฟ้องได้

คำถาม คดีอาญา ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกาจำเลยจะยื่นคำร้องขอถอนคำให้การเดิม และให้การใหม่เป็นรับสารภาพตามฟ้องได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๙๔/๒๕๔๙ จำเลยฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ว่า จำเลยมิได้กระทำความผิดตามฟ้อง แต่หากศาลเห็นว่าจำเลยกระทำความผิดก็ขอให้ลงโทษสถานเบาและรอกการลงโทษจำคุก ต่อมาในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา จำเลยยื่นคำร้องขอถอนข้อต่อสู้เดิมตามฎีกาที่ให้การปฏิเสธ และให้การใหม่เป็นรับสารภาพตามฟ้อง คำร้องของจำเลยเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมคำให้การ ซึ่งต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๓ วรรคสอง ที่บัญญัติไว้กระทำได้ก่อนศาลชั้นต้นพิพากษา ส่วนที่จำเลยขอแก้ไขฎีกาที่คัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ซึ่งพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดตามฟ้องนั้น เป็นการขอแก้ไขฎีกาโดยมิได้เพิ่มเติมประเด็นใหม่ แต่เป็นการสละข้อต่อสู้ในชั้นฎีกา ไม่ใช่การคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ จึงไม่ตกอยู่ในจำกัดเวลาฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๖ วรรคหนึ่ง จำเลยจึงยื่นคำร้องขอแก้ไขฎีกาได้แม้พ้นกำหนดเวลา ๑ เดือน นับแต่วันอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์

คำถาม คำร้องขอฝากขังของพนักงานสอบสวนระบุว่า ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อกล่าวหา ดังนี้ ศาลจะอนุญาตให้ฝากขังได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๔๘๔/๒๕๔๙ ป.วิ.อ. มาตรา ๘๗ วรรคสี่ (ที่ใช้บังคับอยู่ในขณะเกิดเหตุ) บัญญัติว่า ถ้าเกิดความจำเป็นที่จะควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกว่ากำหนดเวลาในวรรคก่อน เพื่อให้การสอบสวนเสร็จสิ้นให้ส่งผู้ต้องหามาศาล ให้พนักงานอัยการหรือพนักงาน

สอบสวนยื่นคำร้องต่อศาลขอหมายขังผู้ต้องหาไว้... ฯลฯ ... และมาตรา ๘๗ วรรคหก บัญญัติว่า ในกรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินกว่าหกเดือนแต่ไม่ถึงสิบปี หรือปรับเกินกว่าห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ศาลมีอำนาจสั่งขังหลายครั้งติด ๆ กันได้ แต่ครั้งหนึ่งต้องไม่เกินสิบสองวันและรวมกันทั้งหมดต้องไม่เกินสี่สิบแปดวัน ซึ่งเป็นการให้อำนาจศาลในการพิจารณาคำร้องขอฝากขังของพนักงานสอบสวนว่ามีเหตุอันสมควรอนุญาตให้ฝากขังหรือไม่ และผู้พิพากษาศาลจังหวัดสุโขทัยได้ไต่สวนแล้ว เห็นว่ามีเหตุที่จะอนุญาตให้พนักงานสอบสวนฝากขังโจทก์ไว้ตามคำร้อง จึงมีคำสั่งอนุญาตตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ แม้ตามคำร้องขอฝากขังของพนักงานสอบสวนดังกล่าวจะระบุว่าผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อกล่าวหาตามที่โจทก์อ้างก็ตาม แต่ก็ไม่มีมาตราใดใน ป.วิ.อ. ที่บังคับว่า ถ้าผู้ต้องหาให้การรับสารภาพแล้ว ศาลต้องไม่อนุญาตให้ฝากขังผู้ต้องหาไว้ ดังนั้น การที่ผู้พิพากษาศาลจังหวัดสุโขทัยอนุญาตให้ฝากขังโจทก์จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบแล้ว

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลไม่มีหน้าที่ตรวจสอบการใช้ดุลพินิจสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวของผู้พิพากษาในศาล

คำถาม คำฟ้องคดีอาญา ไม่มีลายมือชื่อโจทก์ผู้เรียง ผู้เขียนหรือพิมพ์ฟ้อง หากความปรากฏในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกา ศาลจะสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้องได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๓๙๕/๒๕๔๔ คดีอาญาที่โจทก์มิได้ลงลายมือชื่อไว้ในฟ้อง เป็นฟ้องที่ไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๗) แต่การที่ศาลฎีกาจะสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้องหรือไม่ประทับฟ้องตามมาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง ก็ล่วงเลยเวลาที่จะปฏิบัติได้ เพราะศาลชั้นต้นได้ดำเนินกระบวนการพิจารณาจนเสร็จสิ้นแล้ว ศาลฎีกาไม่อาจพิจารณาฟ้องของโจทก์ได้ จึงต้องพิพากษายกฟ้องโจทก์โดยไม่จำต้องวินิจฉัยฎีกาของจำเลย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๖๔/๒๕๔๖ ฟ้องโจทก์ปรากฏแต่ลายมือชื่อผู้เรียงและผู้พิมพ์ฟ้องเท่านั้น ไม่ปรากฏลายมือชื่อโจทก์ จึงเป็นฟ้องที่ไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๗) และการที่จะสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้องหรือไม่ประทับฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่งนั้น ก็ล่วงเลยเวลาที่จะปฏิบัติได้เพราะศาลชั้นต้นได้สั่งประทับฟ้องและดำเนินกระบวนการพิจารณาจนเสร็จสิ้นจนคดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๑ แล้ว ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ย่อมไม่มีวิธีปฏิบัติเป็นประการอื่นนอกจากพิพากษายกฟ้องโจทก์ และมาตรา ๑๖๑ ก็หาได้เป็นบทบัญญัติซึ่งมิได้กำหนดระยะเวลาให้ศาลมีคำสั่งให้โจทก์แก้ไขฟ้องให้ถูกต้องเสียเมื่อใดก็ได้ก่อนคดีถึงที่สุดไม่ ทั้งปัญหาว่าฟ้องโจทก์ที่ไม่มีลายมือชื่อโจทก์เป็นฟ้องที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่นั้น เป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้จำเลยมิได้ยกขึ้นโต้แย้ง

คัดค้านศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ก็มีอำนาจยกขึ้นอ้างและวินิจฉัยได้เองตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕
วรรคสอง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๒๙๐/๒๕๔๙ ตามฟ้องของโจทก์ปรากฏว่าไม่ได้ลงลายมือชื่อ
ผู้เรียงและผู้พิมพ์ จึงถือว่าไม่เป็นฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๗) แต่การที่จะสั่งให้โจทก์แก้
ฟ้องให้ถูกต้องหรือไม่ประทับฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง นั้น ก็ล่วงเลยเวลาที่
จะปฏิบัติได้ เพราะศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาไปจนเสร็จสิ้นแล้ว ศาลฎีกาจึง
ต้องยกฟ้องโดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาปัญหาอื่นอีก และปัญหานี้เป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความ
สงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกขึ้นอ้าง ศาลฎีกาก็มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยคดีได้ตาม
ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบด้วยมาตรา ๒๑๕, ๒๒๕ และ พ.ร.บ. จัดตั้ง
ศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวงฯ มาตรา ๔

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๙๑๘/๒๕๔๙ ตามฟ้องโจทก์ปรากฏแต่เพียงลายมือชื่อผู้พิมพ์
และผู้เรียบเท่านั้น ไม่ปรากฏลายมือชื่อโจทก์ จึงถือเป็นฟ้องที่ไม่มีลายมือชื่อโจทก์ ไม่ชอบด้วย
ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๗) หากศาลชั้นต้นตรวจพบข้อผิดพลาดดังกล่าวก็จะใช้อำนาจตาม ป.วิ.อ.
มาตรา ๑๖๑ สั่งให้โจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้องหรือยกฟ้อง หรือไม่ประทับฟ้องได้ แต่ถ้าศาลชั้นต้น
สั่งประทับฟ้องและดำเนินกระบวนการพิจารณาจนคดีขึ้นมาสู่ศาลอุทธรณ์ภาค ๙ แล้ว
การที่จะสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้องหรือไม่ประทับฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง
ย่อมล่วงเลยเวลาที่ปฏิบัติได้เพราะศาลชั้นต้นได้สั่งประทับฟ้องและดำเนินกระบวนการ
จนเสร็จสิ้นแล้ว ทั้งกรณีดังกล่าวไม่เข้าเหตุตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๐๘ (๒) ที่จะสั่งให้ศาลชั้นต้น
ทำการพิจารณาและพิพากษาใหม่ตามรูปคดี ศาลอุทธรณ์ภาค ๙ ย่อมไม่มีวิธีปฏิบัติเป็น
อย่างอื่นนอกจากต้องพิพากษายกฟ้องโจทก์

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๔๕๐/๒๕๕๓ คำขอท้ายฟ้องโจทก์เป็นเอกสารที่ถ่ายสำเนา จึง
เป็นคำฟ้องที่ไม่มีลายมือชื่อโจทก์ ผู้เรียงและผู้พิมพ์ ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา มาตรา ๑๕๘ (๗) หากศาลชั้นต้นตรวจพบข้อผิดพลาดดังกล่าวก็จะใช้อำนาจตาม
มาตรา ๑๖๑ สั่งให้โจทก์แก้ไขฟ้องให้ถูกต้อง หรือยกฟ้องหรือไม่ประทับฟ้องได้ แต่ถ้าศาลชั้นต้น
สั่งประทับฟ้องและดำเนินกระบวนการพิจารณาจนคดีขึ้นมาสู่ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ แล้ว การที่จะ
สั่งให้โจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้องหรือไม่ประทับฟ้องตามมาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง ย่อมล่วงเลยเวลา
ที่จะปฏิบัติได้ การที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๗ พิจารณาพิพากษาคดีตามฟ้องโจทก์
จึงเป็นการไม่ชอบ

คำถาม ผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้เยาว์ร้องทุกข์ในความผิดฐานกระทำอนาจารแก่บุคคล
อายุกว่าสิบห้าปีโดยใช้กำลังประทุษร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๘ โดยบิดา

มารดาหรือผู้แทนโดยชอบธรรมมิได้ลงลายมือชื่อหรือให้ความยินยอมในการร้องทุกข์ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๙๑๕/๒๕๕๑ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๗) และมาตรา ๑๒๓ มิได้บัญญัติว่า การร้องทุกข์ของผู้เยาว์ต้องได้รับความยินยอมจากบิดา มารดาหรือผู้แทนโดยชอบธรรมหรือบุคคลดังกล่าวต้องลงลายมือชื่อในการร้องทุกข์ของผู้เยาว์ด้วย ดังนั้น ผู้เยาว์จึงมีอำนาจร้องทุกข์ด้วยตนเองได้ การที่ผู้เสียหายที่ ๒ ร้องทุกข์ในความผิดฐานกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปีโดยใช้กำลังประทุษร้ายจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำถาม พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องว่า จำเลยใช้บัตรเครดิตทรอนิกส์ของธนาคาร ซึ่งออกให้แก่ผู้เสียหายที่จำเลยลักไปเบิกถอนเงินสดไปจากวงเงินบัตรเครดิตของผู้เสียหาย จะมีคำขอให้คืนเงินแก่ผู้เสียหายได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๒/๒๕๕๓ พนักงานอัยการโจทก์ฟ้องว่า จำเลยใช้บัตรเครดิตทรอนิกส์ของธนาคารซึ่งได้ออกให้แก่ ส. ผู้เสียหาย ซึ่งเป็นทรัพย์สินส่วนหนึ่งที่จำเลยได้ลักไปเพื่อใช้ประโยชน์ในการเบิกถอนเงินสด ถอนเงินสดจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ไปจากวงเงินเครดิตของผู้เสียหายโดยมิชอบก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหายและธนาคาร ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๕, ๓๓๖ ทวิ, ๒๖๙/๕, ๒๖๙/๗, ๙๑ และให้จำเลยคืนเงินจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท แก่ผู้เสียหาย ย่อมแปลคำฟ้องของโจทก์ได้ว่า **โจทก์มุ่งประสงค์ที่จะให้ลงโทษจำเลยฐานลักเงินของผู้เสียหายอยู่ด้วย** เพียงแต่วิธีการลักเงินดังกล่าวได้ใช้บัตรเครดิตทรอนิกส์เบิกถอนเงินสดผ่านเครื่องฝาก-ถอนเงินอัตโนมัติ จึงเป็นความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตทรอนิกส์และความผิดฐานลักทรัพย์ ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ บัญญัติให้พนักงานอัยการมีอำนาจขอให้เรียกทรัพย์สินหรือใช้ราคาทรัพย์สินแทนผู้เสียหาย โจทก์จึงมีอำนาจขอให้จำเลยคืนเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท แก่ผู้เสียหายได้

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์

บรรณาธิการ